

ประกาศสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน)

เรื่อง มาตรฐานอาชีพในสาขาวิชาชีพขนส่งชุมชน
สำหรับอาชีพผู้ขับขี่รถยนต์โดยสารสาธารณะ (แท็กซี่)

โดยที่สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) ได้กำหนดสาขาวิชาชีพขนส่งชุมชนในอาชีพผู้ขับขี่รถยนต์โดยสารสาธารณะ (แท็กซี่) ต้องมีคุณวุฒิวิชาชีพชั้น ๑ ผู้มีทักษะเบื้องต้น ชั้น ๒ ผู้มีทักษะฝีมือ และชั้น ๓ ผู้มีทักษะเฉพาะทาง ซึ่งบุคคลผู้ประกอบอาชีพผู้ขับขี่รถยนต์โดยสารสาธารณะ (แท็กซี่) ที่จะได้รับการรับรองสมรรถนะของบุคคลตามมาตรฐานอาชีพแต่ละชั้นได้ต้องมีมาตรฐานอาชีพเกี่ยวกับความรู้ ทักษะ และความสามารถในการประกอบอาชีพตามที่สถาบันกำหนด

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๕๒ วรรคสอง แห่งข้อบังคับสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการให้คุณวุฒิวิชาชีพ พ.ศ. ๒๕๕๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อบังคับสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการให้คุณวุฒิวิชาชีพ พ.ศ. ๒๕๕๗ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๗ จึงออกประกาศเพื่อกำหนดมาตรฐานอาชีพเกี่ยวกับความรู้ ทักษะ และความสามารถในการประกอบอาชีพของบุคคลผู้ประกอบอาชีพผู้ขับขี่รถยนต์โดยสารสาธารณะ (แท็กซี่) ที่จะได้รับการรับรองสมรรถนะของบุคคลตามมาตรฐานอาชีพในสาขาวิชาชีพขนส่งชุมชน สำหรับอาชีพผู้ขับขี่รถยนต์โดยสารสาธารณะ (แท็กซี่) ไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) เรื่อง มาตรฐานอาชีพในสาขาวิชาชีพขนส่งชุมชน สำหรับอาชีพผู้ขับขี่รถยนต์โดยสารสาธารณะ (แท็กซี่)”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในประกาศนี้

“ทางพิเศษ” หมายความว่า ทางยกระดับ ทางเลี่ยงเมือง ทางด่วน ทางหลวงพิเศษเชื่อมระหว่างเมือง (มอเตอร์เวย์)

“สถานีขนส่ง” หมายความว่า สถานี จุดจอด อยู่ ท่ารถที่ให้บริการรถสาธารณะ เช่น สถานีบริการรถทัวร์ รถตู้ สนามบิน ท่าเรือ

“สถานีขนส่งทางราง” หมายความว่า สถานีที่ขนส่งมวลชน เช่น สถานีรถไฟ (รฟท./SRT) สถานีรถไฟฟ้า (BTS, MRT, ARL)

“โรงแรมขนาดใหญ่ในท้องถิ่น” หมายความว่า โรงแรมระดับสามดาวขึ้นไปตามมาตรฐานของสมาคมโรงแรมไทย

“สวนสาธารณะและอุทยานหลัก” หมายความว่า สวนสาธารณะและอุทยานหลักในท้องถิ่น

“ศูนย์กลางทางธุรกิจ” หมายความว่า พื้นที่ เขต ย่าน สถานที่ หรืออาคารสูงที่รวมกิจการทางธุรกิจในท้องถิ่น

“กิริยามารยาทที่สุภาพและเป็นมิตร” หมายความว่า การกล่าวทักทายด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใส น้ำเสียงนุ่มนวล และไม่กระทำการใด ๆ ที่เป็นการรบกวน กระทบหรือก่อให้เกิดความรำคาญหรือความรู้สึกที่ไม่ดีต่อผู้โดยสาร

“คู่มือการปฏิบัติงาน” หมายความว่า คู่มือที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันความปลอดภัยต่อชีวิต และทรัพย์สินซึ่งออกโดยสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ข้อ ๔ มาตรฐานอาชีพในสาขาวิชาชีพขนส่งชุมชน อาชีพผู้ขับขีรถยนต์โดยสารสาธารณะ (แท็กซี่) ตามประกาศนี้เป็นการกำหนดมาตรฐานอาชีพเกี่ยวกับความรู้ ทักษะ และความสามารถของผู้ประกอบอาชีพขนส่งคนโดยสารสาธารณะประเภทหนึ่ง สำหรับผู้โดยสารคนเดียวหรือกลุ่มเล็ก ๆ โดยผู้ขับขีรถยนต์โดยสารสาธารณะ (แท็กซี่) จะรับส่งผู้โดยสารระหว่างที่หนึ่งไปยังที่หนึ่งตามความประสงค์ของผู้โดยสาร

ข้อ ๕ อาชีพผู้ขับขีรถยนต์โดยสารสาธารณะ (แท็กซี่) ต้องมีมาตรฐานอาชีพเกี่ยวกับความรู้ ทักษะ และความสามารถในการประกอบอาชีพ ดังต่อไปนี้

๕.๑ อาชีพผู้ขับขีรถยนต์โดยสารสาธารณะ (แท็กซี่) ชั้น ๑ ผู้มีทักษะเบื้องต้น ต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถในการขับขีรถยนต์โดยสารสาธารณะเพื่อบริการผู้โดยสาร มีทักษะในการปฏิบัติงานประจำขั้นพื้นฐานทั่วไป สามารถแก้ปัญหาพื้นฐานในการปฏิบัติงานได้และมีความรู้เกี่ยวกับรายละเอียดด้านภูมิศาสตร์ท้องถิ่นที่จำเป็นสำหรับผู้ขับขีรถยนต์โดยสารสาธารณะ (แท็กซี่) และขับขีรถยนต์โดยสารสาธารณะ (แท็กซี่) ด้วยความปลอดภัยและบริการที่ดี โดยพิจารณาตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

๕.๑.๑ มีประสบการณ์ขับขีรถยนต์สาธารณะ ติดต่อกันไม่น้อยกว่าสามปี

๕.๑.๒ มีความรู้เกี่ยวกับรายละเอียดด้านภูมิศาสตร์ท้องถิ่นที่จำเป็นสำหรับผู้ขับขีรถยนต์โดยสารสาธารณะ (แท็กซี่) และขับขีรถยนต์โดยสารสาธารณะ (แท็กซี่) ด้วยความปลอดภัยและบริการที่ดี โดยพิจารณาตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

๕.๑.๒.๑ สามารถระบุรายละเอียดด้านภูมิศาสตร์ท้องถิ่นที่จำเป็นสำหรับคนขับรถแท็กซี่ ได้แก่ ตำแหน่งที่ตั้งของถนนสายหลักและสายรอง ในท้องถิ่น สถานีขนส่ง แหล่งท่องเที่ยว สถานที่ราชการ หรือสถานที่อื่น ๆ ในท้องถิ่น และสามารถใช้แผนที่ที่ระบุเส้นทางในท้องถิ่นนั้น ๆ ได้ เช่น แผนที่กรมทางหลวง แผนที่กรมการผังเมือง แผนที่กรุงเทพมหานคร แผนที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย หรือแผนที่ที่ภูมิภาคท้องถิ่นนั้น รวมทั้งตำแหน่งที่ตั้งของทางพิเศษ และที่ตั้งของสนามบินกรุงเทพมหานคร

๕.๑.๒.๒ สามารถระบุตำแหน่งสถานีขนส่งและบริการรถสาธารณะ ได้แก่ ตำแหน่งที่ตั้งของสถานีขนส่งทางถนน ทางเรือ ทางอากาศ ตำแหน่งที่ตั้งของสถานีขนส่งทางราง

๕.๑.๒.๓ สามารถระบุแหล่งท่องเที่ยวหลักและศูนย์กลางทางธุรกิจ ได้แก่ ตำแหน่งที่ตั้งของโรงแรมขนาดใหญ่ในท้องถิ่น ตำแหน่งที่ตั้งของศูนย์การค้าหลักในท้องถิ่น ตำแหน่งที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ และศิลปะที่สำคัญในท้องถิ่น ตำแหน่งที่ตั้ง

ของแหล่งบันเทิงและสถานบริการในท้องถิ่น ตำแหน่งที่ตั้งของสวนสาธารณะและอุทยานหลักในท้องถิ่น ตำแหน่งที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติในท้องถิ่น และตำแหน่งที่ตั้งของศูนย์กลางทางธุรกิจ

๕.๑.๒.๔ สามารถระบุสถานที่ราชการและสถานบริการสาธารณะในท้องถิ่น ได้แก่ ตำแหน่งที่ตั้งของสถานที่ราชการ ตำแหน่งที่ตั้งของสนามกีฬา ตำแหน่งที่ตั้งของสถานศึกษา ตำแหน่งที่ตั้งของสถานพยาบาล และตำแหน่งที่ตั้งของสถานีตำรวจ

๕.๑.๒.๕ ความสามารถของผู้ขับขี่รถยนต์โดยสารสาธารณะ (แท็กซี่) ในการขับรถแท็กซี่ด้วยความปลอดภัยและบริการที่ดี ได้แก่ การสตาร์ทรถ การดูสัญญาณที่แสดงบนหน้าปัด สามารถตรวจสอบระบบการใช้งานของรถยนต์และการขับเคลื่อนรถยนต์ได้อย่างนุ่มนวลและปลอดภัย

๕.๑.๒.๖ มาตรฐานในการให้บริการของผู้ขับขี่รถยนต์โดยสารสาธารณะ (แท็กซี่) ได้แก่ การรักษาความสะอาดของร่างกาย เครื่องแต่งกาย และการแต่งกายถูกต้องตามข้อกำหนดของกรมการขนส่งทางบก การช่วยเหลือผู้โดยสาร การให้บริการจนถึงจุดหมายปลายทาง การแจ้งแก่ผู้โดยสารในการชำระค่าโดยสาร การให้บริการตามความต้องการพิเศษของผู้โดยสาร

๕.๑.๒.๗ การสื่อสารกับผู้โดยสาร ได้แก่ การทักทายผู้โดยสาร ด้วยกิริยามารยาทที่สุภาพและเป็นมิตร การสื่อสารภาษาต่างประเทศเบื้องต้นกับผู้โดยสารชาวต่างชาติ

๕.๑.๒.๘ สามารถทำความสะอาดรถยนต์ การเตรียมอุปกรณ์ทำความสะอาดได้ การรักษาและดูแลทำความสะอาดภายในและภายนอกรถได้ตามข้อกำหนด เช่น การทำความสะอาดเบาะนั่ง มือจับประตู พรอมปูพื้น และจุดสัมผัสอื่นภายในรถจนปราศจากฝุ่นผง ขยะ คราบสกปรก และกลิ่นบูหรี

๕.๒ อาชีพผู้ขับขี่รถยนต์โดยสารสาธารณะ (แท็กซี่) ชั้น ๒ ผู้มีทักษะฝีมือมีความสามารถในการขับขี่รถยนต์โดยสารสาธารณะเพื่อบริการผู้โดยสาร โดยต้องเป็นผู้มีทักษะฝีมือในการปฏิบัติงานที่ถูกกำหนดไว้ สามารถแก้ปัญหาพื้นฐานที่พบเป็นประจำ โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีเครื่องมือและข้อมูลพื้นฐานได้ และเป็นผู้ที่มีสมรรถนะในการดำเนินการตามกระบวนการความปลอดภัยและสุขภาพในการทำงาน และดำเนินการบำรุงรักษาก่อนออกรถได้ โดยพิจารณาตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

๕.๒.๑ มีประสบการณ์ขับรถสาธารณะไม่น้อยกว่า ๒ ปี หลังจากได้รับการรับรอง ชั้น ๑ และหากไม่ได้รับการประเมินการรับรอง ชั้น ๑ มาก่อน และมีความประสงค์จะขอรับการรับรองในระดับนี้ จะต้องมีความประสบการณ์ขับรถสาธารณะติดต่อกันไม่น้อยกว่า ๕ ปี

๕.๒.๒ มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ในอาชีพผู้ขับขี่รถยนต์โดยสารสาธารณะ (แท็กซี่) ชั้น ๑

๕.๒.๓ สามารถดำเนินการตามกระบวนการความปลอดภัยและสุขภาพในการทำงานของผู้ขับขี่ โดยพิจารณาจากประวัติสุขภาพ การตรวจสุขภาพประจำปี การรายงานการตรวจสุขภาพ โรคติดต่อทางระบบหายใจ โรคประจำตัว และการป้องกัน

๕.๒.๔ สามารถกำหนดแนวทางปฏิบัติเมื่อเกิดความเมื่อยล้าในการขับเคลื่อน การแก้ไขความเมื่อยล้าที่เกิดจากการขับเคลื่อนได้อย่างถูกต้องตามข้อกำหนด การแก้ไขอาการง่วงนอนที่เกิดจากความอ่อนเพลีย โดยสามารถกำหนดแนวทางการแก้ไขความเมื่อยล้า เช่น อาการเมื่อยล้า ง่วงนอน อ่อนเพลีย โดยให้เป็นไปตามข้อกำหนดของ สสส. หรือหน่วยงานด้านความปลอดภัย

๕.๒.๕ สามารถกำหนดแนวทางปฏิบัติเมื่อเกิดความไม่ปลอดภัยต่อชีวิต และทรัพย์สินของผู้ขับขี่และผู้ร่วมทาง ได้แก่ การป้องกันความไม่ปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินของผู้ขับขี่ การใช้อุปกรณ์เพื่อความปลอดภัยในรถแท็กซี่ การร้องขอความช่วยเหลือเมื่อจำเป็น หรือเมื่อถูกร้องขอจากผู้ร่วมทางเมื่อเผชิญอันตรายหรือเกิดเหตุฉุกเฉินได้

๕.๒.๖ การตรวจสอบระบบเครื่องยนต์และอุปกรณ์รถยนต์ โดยสามารถตรวจสอบความบกพร่อง ความเสื่อมและความชำรุดของเครื่องยนต์ได้ตามข้อกำหนด การตรวจสอบความบกพร่อง ความเสื่อมและความชำรุดของอุปกรณ์รถยนต์ได้ตามข้อกำหนด

๕.๓ อาชีพผู้ขับขี่รถยนต์โดยสารสาธารณะ (แท็กซี่) ชั้น ๓ ผู้มีทักษะเฉพาะทาง ต้องเป็นบุคคลที่มีทักษะระดับฝีมือเฉพาะทางและเทคนิคในการปฏิบัติงาน มีกระบวนการคิดและปฏิบัติที่หลากหลาย สามารถแก้ปัญหาทางเทคนิคควบคู่กับการใช้คู่มือ และเป็นผู้ที่สามารถสังเกตการณ์ทำงาน ขณะขับรถและสภาพจราจร อ่านแผนที่ถนนและใช้อุปกรณ์นำทางเพื่อบริการผู้โดยสารได้ โดยมีความสามารถเตรียมความพร้อมก่อนขับรถและขับรถแท็กซี่ด้วยบริการที่ดี โดยพิจารณาตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

๕.๓.๑ มีประสบการณ์ขับรถยนต์สาธารณะไม่น้อยกว่า ๒ ปี ภายหลังจากได้รับการรับรอง ชั้น ๒ และในกรณีที่ไม่ได้รับการประเมินการรับรอง ชั้น ๑ และชั้น ๒ มาก่อน จะต้องมีความพร้อมก่อนขับรถและขับรถแท็กซี่ด้วยบริการที่ดี โดยพิจารณาตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

๕.๓.๒ มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ในอาชีพผู้ขับขี่รถยนต์โดยสารสาธารณะ (แท็กซี่) ชั้น ๑ และชั้น ๒

๕.๓.๓ สามารถสังเกตการทำงานของเครื่องยนต์ในขณะที่ขับขี่ โดยสามารถใช้ประสาทสัมผัส การสัมผัสพวงมาลัย เสียงดังที่ผิดปกติ กลิ่นเชื้อเพลิงที่รั่วไหล การชำรุดแตกหักของอุปกรณ์ สามารถสังเกตอาการผิดปกติของอุปกรณ์ส่วนควบ ให้ครอบคลุมอุปกรณ์ส่วนควบ เช่น มิเตอร์ วิทยุสื่อสาร ระบบนำทาง ไฟโตะหลังคา ป้ายว่าง ไฟส่องป้ายทะเบียน

๕.๓.๔ สามารถสังเกตสภาพการจราจรในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่จากสภาพการจราจรบนเส้นทางอย่างสม่ำเสมอ เพื่อการตัดสินใจเลือกเส้นทางได้ การติดตามรายงานข่าวสารสภาพการจราจรที่จะก่อให้เกิดความล่าช้าในการใช้เส้นทางเพื่อการตัดสินใจเลือกเส้นทางได้

๕.๓.๕ สภาพการจราจรบนเส้นทาง ให้ผู้ขับแท็กซี่สังเกตจากป้ายสัญญาณไฟจราจร หรือสัญญาณไฟอัจฉริยะ และความหนาแน่นของการจราจรการติดตามรายงานข่าวสารสภาพการจราจร ผู้ขับแท็กซี่รับทราบจากการรายงานทางวิทยุ เครื่องมือสื่อสาร และสื่อออนไลน์

๕.๓.๖ การอ่านแผนที่ถนนและใช้อุปกรณ์นำทาง สามารถระบุและตัดสินใจเลือกเส้นทางที่เหมาะสมในขณะปฏิบัติหน้าที่ โดยสามารถปฏิบัติตามหลักเกณฑ์โดยข้อชี้ตามเส้นทางที่ผู้โดยสารแนะนำได้ถูกต้อง และข้อชี้ตามเส้นทางที่แนะนำให้แก่ผู้โดยสารไปถึงจุดหมายปลายทางได้ และข้อชี้ตามเส้นทางที่ตัดสินใจเลือกไว้ได้ถูกต้อง

๕.๓.๗ สามารถขับรถตามเส้นทางที่ผู้โดยสารแนะนำ หรือตามเส้นทางที่แนะนำให้แก่ผู้โดยสาร ไปถึงจุดหมายปลายทางได้ถูกต้อง

๕.๓.๘ สามารถใช้อุปกรณ์นำทางในขณะปฏิบัติหน้าที่ได้ตามข้อกำหนดของผู้ผลิต ใช้อุปกรณ์สื่อสารเบื้องต้นได้อย่างถูกต้องตามข้อกำหนดของผู้ผลิต การสื่อสารกับศูนย์วิทยุได้อย่างถูกต้องตามข้อกำหนดของผู้ผลิต การตรวจสอบและดูแลอุปกรณ์นำทางและวิทยุสื่อสารในรถแท็กซี่ให้อยู่ในสภาพใช้งานได้ตรงตามข้อกำหนดของผู้ผลิต

ข้อ ๖ ในการดำเนินการทดสอบมาตรฐานอาชีพเกี่ยวกับความรู้ ทักษะ และความสามารถในการประกอบอาชีพผู้ขับขี่ยานยนต์โดยสารสาธารณะ (แท็กซี่) ตามที่กำหนดในข้อ ๕ สถาบันจะจัดเตรียมคู่มือเพื่อใช้สำหรับการทดสอบผู้ขับขี่ยานยนต์โดยสารสาธารณะ (แท็กซี่) ที่มาขอรับการทดสอบความรู้ ทักษะ และความสามารถในชั้นต่าง ๆ

ประกาศ ณ วันที่ ๒๙ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๘

วีระชัย ศรีขจร

ผู้อำนวยการสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ